

ANTIKORUPCIJSKA POLITIKA

POGLAVLJE 5 – KODEKS PONAŠANJA

5.1. *Zabrana podmićivanja/Anti-korupcijska politika*

5.2. *Položaj članova organa kompanije i trećih lica angažovanih na osnovu ugovora*

5.3. *Zabrana sukob interesa*

5.4. *Korporativna politika u borbi protiv korupcije*

5.4.1. *Poslovni partneri*

5.4.2. *Posrednici*

5.4.3. *Kupci*

5.4.4. *Dobavljači*

5.5. *Politika davanja i primanja poklona*

5.6. *Politika donatorstva i sponzorstva*

POGLAVLJE 5

KODEKS PONAŠANJA

Kodeks ponašanja definiše pravila ponašanja zaposlenih u obavljanju svakodnevnih poslovnih aktivnosti kao i u međusobnim odnosima zaposlenih. Kodeks ponašanja ne treba posmatrati samo kao sredstvo koji kompanija koristi u cilju sprečavanja neodgovornog i nelagalnog ponašanja zaposlenih nego i kao sredstvo kojim se podržava ugled kompanije radi stvaranja poverenja u odnosu na tržište i poslovne partnere.

5.1. *Zabrana podmićivanja/Anti-korupcijska politika*

Kompanija zabranjuje bilo koji oblik davanja, nuđenja, stavljanja u izgled, obećanja ili prihvatanja novca, stvari, usluge, poklona veće vrednosti ili mogućnosti uticaja, bilo direktno ili indirektno sledećim licima:

- Javnim funkcionerima na međunarodnom, nacionalnom ili lokalnom nivou,
- Političkim partijama, zvaničnicima političkih stranaka ili kandidatima političkih partija,
- Direktorima, službenicima ili zaposlenima u državnim službama,
- Članovima njihove porodice.

Naš Krivični zakonik kao krivična dela propisuje sledeće radnje: primanje i davanje mita i trgovinu uticajem.

1. Mito predstavlja nuđenje, obećanje, davanje, odobravanje ili prihvatanje bilo koje neopravdane novčane koristi ili druge koristi, u cilju dobijanja ili zadržavanja poslova ili druge neprikladne koristi.

Mito često uključuje i isplatu provizije preko posrednika, podizvođača, konsultanata ili druge strane u cilju kanalisanja plaćanja državnim funkcionerima, njihovim bliskim rođacima ili prijateljima.

2. Mito može biti i iznuđeno ako se ono zahteva, bilo pod nekim oblikom pretnje ili ne, u slučaju da zahtev bude odbijen.
3. Trgovina uticajem podrazumeva zahtevanje ili primanje poklona ili druge koristi za sebe ili drugoga u cilju posredovanja da se izvrši ili ne izvrši neka radnja.

Naša kompanija se suprostavlja bilo kom ponašanju koje se može okarakterisati kao davanje ili primanje mita, pokušaj iznude ili nagovaranja ili trgovinu uticajem a zaposleni takve pokušaje moraju prijaviti rukovodstvu.

Prikrivanje gore navedenih koruptivnih radnji, izvora, raspolaganja, kretanja ili vlasništva nad imovinom koja je stečena na taj način je zabranjeno i kažnjivo.

5.2. Položaj članova organa kompanije i trećih lica angažovanih na osnovu ugovora

Direktori, zakonski zastupnici i treća lica angažovana na osnovu ugovora, dužni su da postupaju u najboljem interesu kompanije da svoje poslove izvršavaju savesno i sa pažnjom dobrog privrednika.

Dužni su da prilikom donošenja odluka i obavljanja poslovnih aktivnosti svoju procenu zasnivaju na informacijama i mišljenjima zaposlenih iz drugog sektora ili odeljenja ukoliko im je takva informacija ili mišljenje potrebno.

U odnosu na gore navedene kao i treća lica kao što su konsultanti, špediterski službenici, advokati, računovođe ili slični posrednici, lica koja deluju u ime kompanije u vezi sa prodajom, pregovaranjem oko ugovora, dobijanje dozvola ili drugih ovlašćenja, kompanija kao osnovne odredbe pri ugovoranju sa ovim licima navodi:

- Da ne se ne angažuju niti tolerišu njihovo angažovanje u bilo kojim koruptivnim radnjama,
- Da njihove usluge ne koristimo kao kanal za koruptivu praksu,
- Da ih angažujemo samo u onoj meri koja je odgovarajuća za redovno obavljanje poslova,
- Da ne plaćamo više od zakonom propisane ili odgovarajuće naknade za njihove legitimne usluge.

5.3. Zabrana sukob interesa

Sva lica u kompaniji dužna su da poverene poslove vrše tako da interes kompanije ne podrede privatnom.

Sukob interesa postoji kada zaposleni ili treća lica u izvršavanju svojih poslovnih dužnosti, koristeći svoj položaj, funkciju ili radno mesto, donosi odluke ili utiče na donošenje odluka, kojom sebi ili povezanim licima ostvaruje imovinsku ili neimovinsku korist, ne postupajući isključivo u najboljem interesu kompanije.

Zaposleni i treća lica su dužni da izbegavaju sukob interesa a naročito da ne koriste imovinu kompanije u ličnom interesu, da ne koriste poverljive informacije kompanije radi uvećanja lične imovine ili imovine drugih lica i da ne zloupotrebljavaju radno mesto u kompaniji za uvećanje lične imovine.

Svako angažovanje zaposlenih izvan kompanije može biti i može se obavljati samo van radnog vremena. Pri bilo kojem angažovanju u drugom profitabilnom privrednom društvu ili državnom organu, otvaranje

sopstvene kompanije ili pružanje konsulatantskih usluga ili funkcija člana upravnog odbora druge kompanije, mora se voditi računa da takav angažman ne dovede do sukoba interesa. Zaposleni je dužan da takvo angažovanje prijavi kompaniji uvek kada postoji sumnja ili nije sasvim jasno da takvim angažovanjem može doći u sukob interesa. Procenu toga će utvrditi rukovodstvo kompanije i dati saglasnost za takav angažman dok angažman u neprofitabilnim i humanitarnim organizacijama ne zahteva saglasnost.

Kompanija će uvek kada postoji opravdana sumnja o postojanju sukoba interesa, zahtevati da zaposleni, odnosno lice angažovano na osnovu ugovora, potpiše izjavu o nepostojanju bilo kakvog sukoba interesa.

Kompanija zauzima stav da bivše državne službenike koji su bili u situaciji da donose odluke ili utiču na donošenje odluka u interesu kompanije, neće angažovati u bilo kom svojstvu pre proteka 2 godine od dana prestanka obavljanja državne funkcije ili službe.

Ukoliko zaposleni ne prijavi takav angažman a dokaže se postojanje sukoba interesa, kompanija će u skladu sa Pravilnikom o radu i ovim Kodeksom, odlučiti o izricanju sankcije.

Svaki zaposleni je dužan da ukaže na postojanje sukoba interesa ili poslovnih aktivnosti koje mogu da dovedu do sukoba interesa.

5.4. Korporativna politika u borbi protiv korupcije

5.4.1. Poslovni partneri

U odnosu sa poslovnim partnerima bilo da je reč o zajedničkom ulaganju ili partnerima koji se nalaze u lancu prodaje, kompanija će uvek kada je to moguće kroz odredbe ugovora o međusobnim pravima i obavezama jasno definisati:

- Da očekuje da sve aktivnosti koje poslovni partner obavlja u ime kompanije budu u skladu sa njegovom politikom,
- Da će zaključiti pisani sporazum o antikorupcijskim politikama i obaveznosti njenog poštovanja,
- Da će kompanija suspendovati ili prekinuti poslovni odnos ukoliko dođe do saznanja i dokaza da je poslovni partner kršio odredbe važećeg zakona o borbi protiv korupcije,
- Da se sve naknade trećoj strani plaćaju isključivo preko računa iz zemlje sedišta ugovornih strana.

Kompanija vodi evidenciju svih poslovnih partnera, podatke o registrovanoj delatnosti i sedištu poslovnog partnera, njihovim izdvojenim jedinicama, vrsti poslovnog odnosa i uslovima poslovnog angažmana, brojevima računa za plaćanje, odgovornim licima kod poslovnih partnera. Svi podaci su uvek dostupni bilo kom obliku revizije ili kontrole od strane nadležnih državnih organa pod uslovima poverljivosti ukoliko je to naglašeno u ugovornim odnosima.

Kompanija vodi računa o ugledu svojih poslovnih partnera i izbegava poslovanje sa onima koji su izloženi riziku od korupcije.

5.4.2. Posrednici

Uključivanje posrednika između kompanije i državnih organa i institucija može predstavljati prostor za korupciju, pa su ovakve radnje našim krivičnim zakonikom predviđene kao krivično delo „trgovine uticajem“. Reč je krivičnom delu koje čine oni koji iskorišćavaju svoj odnos sa državnim službenikom u

zamenu za novčanu naknadu, kako bi kod državnog službenika izdejstvovao vršenje radnje suprotno njegovim službenim dužnostima ili propust ili kašnjenje u postupanju njegove službe.

Kako bi se izbegla svaka mogućnost korupcije, zabranjeno je plaćanje ili obećanje posredniku osim za legitimnu uslugu, u iznosu koji ne prelazi tržišnu vrednost takve usluge i uz prateću dokumentaciju.

Pre angažovanja posrednika izvršiti proveru njegovog kredibiliteta a u kontaktu sa državnim organima i upravom uvek direktno kontaktirati.

5.4.3. Kupci

U odnosu prema kupcima, kompanija se zalaže za poštovanje svakog kupca i teži da zadovolji njihove potrebe. Kompanija uvek uvažava kupca kao poslovnog partnera tako što:

- ne diskriminiše ih u pogledu vrste, kvaliteta, cene proizvoda ili količine,
- poštuje sve standarde koji se odnose na karakteristike proizvoda, bezbednost i zdravlje krajnjeg korisnika,
- precizno i jasno informiše krajnjeg korisnika o načinu upotrebe, roku trajanja, broju dozvole za promet proizvoda na tržištu Srbije, na proizvodu ističe sve potrebne podatke,
- ne preuzima aktivnosti kojima kod krajnjeg korisnika stvara lažnu predstavu o proizvodu,
- sarađuje sa kupcima u pogledu reklamacije i prijave neželjenih efekata a putem elektronske pošte omogućava lako dostupan i efikasan postupak za njihovo podnošenje i rešavanje,
- vodi računa da proizvodi ne ugrožavaju životnu sredinu tako što poštuje zakonske propise o elektronskom otpadu,
- uvažava privatnost krajnjeg korisnika tako što poštuje Zakon o zaštiti ličnih podataka.

Obaveza kompanije prema kupcima i krajnjim korisnicima

Zabranjeno je:

- Odbijanje da se kupcu proda proizvod a kontinuirana isporuka je obavezna po Zakonu o medicinskim sredstvima,
- Uslovljavanje prodaje proizvoda pružanjem neke druge usluge,
- Obmanjivanje kupaca davanjem nepotpunih ili neistinitih informacija, prikrivanjem podataka o proizvodu ili bilo kakvim predstavljanjem kojima se kupci dovode u zabludu,
- Prodaja proizvoda bez upozorenja namoguće posledice,
- Reklamiranje sopstvenog proizvoda poređenjem sa konkurentskim proizvodima ili nanoseći povredu ugledu konkurenta,
- Reklamiranje proizvoda iskorišćavanjem dece i omladine ili kojima se povređuju nacionalna, verska i druga osećanja lične prirode.

5.4.4. Dobavljači

Kompanija je dužna da razvija kvalitetnu saradnju sa dobavljačima i da uredno ispunjava ugovorne obaveze. U odnosu sa dobavljačima kompanija uključuje i poštovanje stvarnih prava i intelektualne svojine, poverljivih informacija i ugleda dobavljača.

Kompanija izbegava rad sa proizvođačima i dobavljačima koji su poznati ili za koje postoji opravdana sumnja plaćanja mita.

5.5. Politika davanja i primanja poklona

Zaposleni u kompaniji su dužni da se pridržavaju ustanovljene procedure koja se odnosi na davanje i primanje poklona.

Poklon je novac, stvar, pravo i usluga izvršena bez odgovarajuće naknade i svaka druga korist koja je data državnom službeniku ili povezanom licu u vezi vršenja javne službe, klijentu ili zaposlenima kod klijenata, koji je moguće finansijski vrednovati.

Zaposleni ne smeju davati niti primati poklone, osim onih koji su dozvoljeni pozitivnim propisima a uobičajeni su u našoj poslovnoj praksi i smatraju se prigodnim i razumnim poklonom.

Zaposlenima je zabranjeno davanje ili primanje poklona veće vrednosti za koje se smatra da mogu uticati na donošenje odluke primaoca poklona odnosno koji predstavlja uslov za zaključenje posla ili dovodi poklonodavca u povoljniji položaj u odnosu na konkurente. Pokloni ne smeju biti iznuđeni niti da se daju previše često.

Ova zabrana se posebno odnosi na zdravstvene radnike zaposlene u državnim službama na pozicijama koje im daju mogućnost uticaja ili donošenja konačnih odluka. Pravilo je da se zdravstvenim radnicima ne nudi, niti daje bilo šta, što bi moglo uticati na njegovu odluku i navede ga da prepíše, ordinira, preporuči, nabavi ili posreduje u ovim radnjama a u cilju prodaje ili promovisanja naših proizvoda.

Poklonom veće vrednosti smatra se novac, stvar, pravo ili usluga, kao i svaka druga korist dobijena ili izvršena bez plaćanja odgovarajuće novčane naknade, uz naknadu po znatno nižoj ceni od tržišne ili bez odgovarajuće protivčinidbe.

Na osnovu Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije i Pravilnika o poklonima funkcionera, dozvoljeno je davanje prigodnih poklona državnim funkcionerima i službenicima, čija ukupna vrednost u jednoj kalendarskoj godini ne premašuje iznos od jedne prosečne mesečne zarade, bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji.

Finansiranje učestvovanja državnih funkcionera i službenika na konferencijama, seminarima, edukativnim sastancima i sl. (putni troškovi, troškovi smeštaja, ishrane, kotizacije) ne smatra se poklonom, ukoliko pravno lice u kojem funkcioner ili službenik vrši javnu funkciju ne može doći u situaciju da odlučuje o pravu ili interesu privrednog subjekta koji finansira njegovo učestvovanje.

Prihvatanje ili pozivanje na ručak ili kog sličnog poziva predstavlja opšteprihvaćenu poslovnu praksu za koju se smatra da ne može uticati na donošenje odluke, te je dozvoljeno kao izraz ispoljavanja učtivosti prema poslovnim partnerima.

Pokloni male vrednosti

Na osnovu Zakona o PDV, dozvoljeno je dati ili primiti poklon male vrednosti koji su izraz pažnje i opšteprihvaćeni su u našoj poslovnoj saradnji, koji ne utiču odnosno koji se ne čine da bi uticali na nezavisno rasuđivanje primaoca tog poklona ali da se takvi pokloni ne daju niti primaju često.

Poklonom male vrednosti u skladu sa Zakonom o porezu na dodatu vrednost, smata se svako dobro pojedinačne tržišne vrednosti manje od 2.000 dinara bez PDV, koja se daju povremeno poslovnim partnerima, potencijalnim poslovnim partnerima i predstavnicima poslovnih partnera.

5.6. Politika donatorstva i sponzorstva

Jedan od principa na kome se zasniva poslovanje naše kompanije je i korporativna filantropija. Ona podrazumeva društveno odgovornu aktivnost naše kompanije čijom primenom pomažemo finansijskim ili nefinansijskim sredstvima, zdravstvene, socijalne institucije kao i druge neprofitne organizacije ili udruženja.

Pored novčanih sredstava, kao filantropske resurse koristimo i nenovčane priloge kao što su proizvodi, davanje opreme na upotrebu, doniranje opreme i sl.

Donacija je davanje, poklanjanje novca ili stvari, pri čemu primalac donacije ne daje naknadu ili protivuslugu za primljeni polon.

Donaciju mora da je prati sledeća dokumentacija: pozivno pismo/molba za davanje donacije sa obrazloženjem, predmetom ili iznosom donacije, naše potvrdno pismo o prihvatanju donacije, odluka o donaciji ili ugovor o donaciji, uplata preko tekućeg računa u zemlji, potvrda primaoca donacije o primljenom iznosu, vremenu primanja i dokazu da je donacija iskorišćena u svrhe za koje je data, za donacije u robi otpremnica/račun o doniranoj robi sa potpisom primaoca donacije.

Donacije mogu biti date za zdravstvene, obrazovne, naučne, humanitarne, zaštitu životne sredine i sportske namene, i u druge opšte korisne svrhe, pod uslovom da su izvršene pravnim licima, organizacijama, udruženjima ili ustanovama koje su registrovane za te namene i koja navedena davanja isključivo koriste za obavljanje registrovane delatnosti.

Donacije date u novcu udruženjima, društvima, organizacijama u iznosu do 100.000 dinara u jednoj kalendarskoj godini ne stvaraju poresku obavezu za primaoca, dok donacije date u iznosu većem od 100.000 dinara stvaraju poresku obavezu, osim ukoliko su ispunjeni svi uslovi za poresko oslobođenje i to:

- Da je poklonoprimac registrovano u skladu sa zakonom
- Da je poklonoprimac osnovan radi ostvarivanja opštekorisnog cilja i humanitarnih ciljeva,
- Da novac koji je primio služi isključivo za namene za koje je poklonoprimac osnovan tj. za ostvarivanje opštekorisnih ciljeva.

U skladu sa članom 182. i 187. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kompanija u vidu donacija a radi ostvarenja društveno korisnih ciljeva, može pomagati i kontinuirane edukacije zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika. Ove vrste donacije u cilju sprovođenja anti-korupcijske politike i poštovanja principa transparentnosti se daju zdravstvenim ustanovama, udruženjima i društvima zdravstvene struke, fakultetima, komorama zdravstvenih radnika, agencijama kao i drugim organima i organizacijama koje mogu sprovoditi postupak kontinuirane edukacije odnosno koje su akreditovane kao organizator

akreditovanog programa od strane Zdravstvenog saveta kao i društvima zdravstvenih radnika i saradnika radi ostvarivanja edukacije njihovih članova. Kontinuirana edukacija podrazumeva:

- Aktivno i pasivno učešće na stručnim sastancima, kursovima i seminarima, simpozijumima i kongresima,
- Objavljivanje naučnih i stručnih članaka i publikacija
- Rešavanje testova odnosno kontinuirana edukacija u pismenoj ili elektronskoj formi,
- Studijski boravak,
- Usavršavanje u okviru posle diplomskih studija i zdravstvenih specijalizacija.

Donacije koje se daju u svrhu kontinuirane edukacije zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, daju se u visini stvarnih troškova edukacije a prema dokumentaciji koju dostavi akreditovani organizator (pozivno pismo za davanje donacije sa obrazloženjem i svrhom, troškovi kotizacije, smeštaja i ishrane odnosno kompletna agenda organizatora, odluka davaoca donacije ili ugovor o donaciji, potvrda primaoca donacije, potvrda o učestvovanju na akreditovom programu kontinuirane edukacije koja mora da sadrži podatke propisane članom 10. stav 4. Pravilnika o bližim uslovima za sprovođenje kontinuirane edukacije za zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike.

Sponzorstvo se obavezno zasniva ugovorom o sponzorstvu, kojim se sponzor obavezuje da ustupi strani koju sponzoriše određene proizvode ili usluge ili da uplati određeni novčani iznos, a sponzorisanu stranu se obavezuje da dopusti sponzoru korišćenje vlastite slike ili imena kako bi sponzor reklamirao svoj proizvod, uslugu odnosno da pruži sponzoru određene propagandne protivrugne usluge.

Sve donacije i sponzorstva mora da prati dokumentacija koju zahtevaju poreski organi i važeći zakonski propisi kao i da se poštuje načelo transparentnosti u ovim poslovima.

Donacije i sponzorstva političkim partijama, njihovim predstavnicima, političkim kandidatima, njihovim bliskim rođacima i prijateljima nisu dozvoljene.

Medinic ekxport-import d.o.o Beograd

Ljiljana Belčevć, direktor